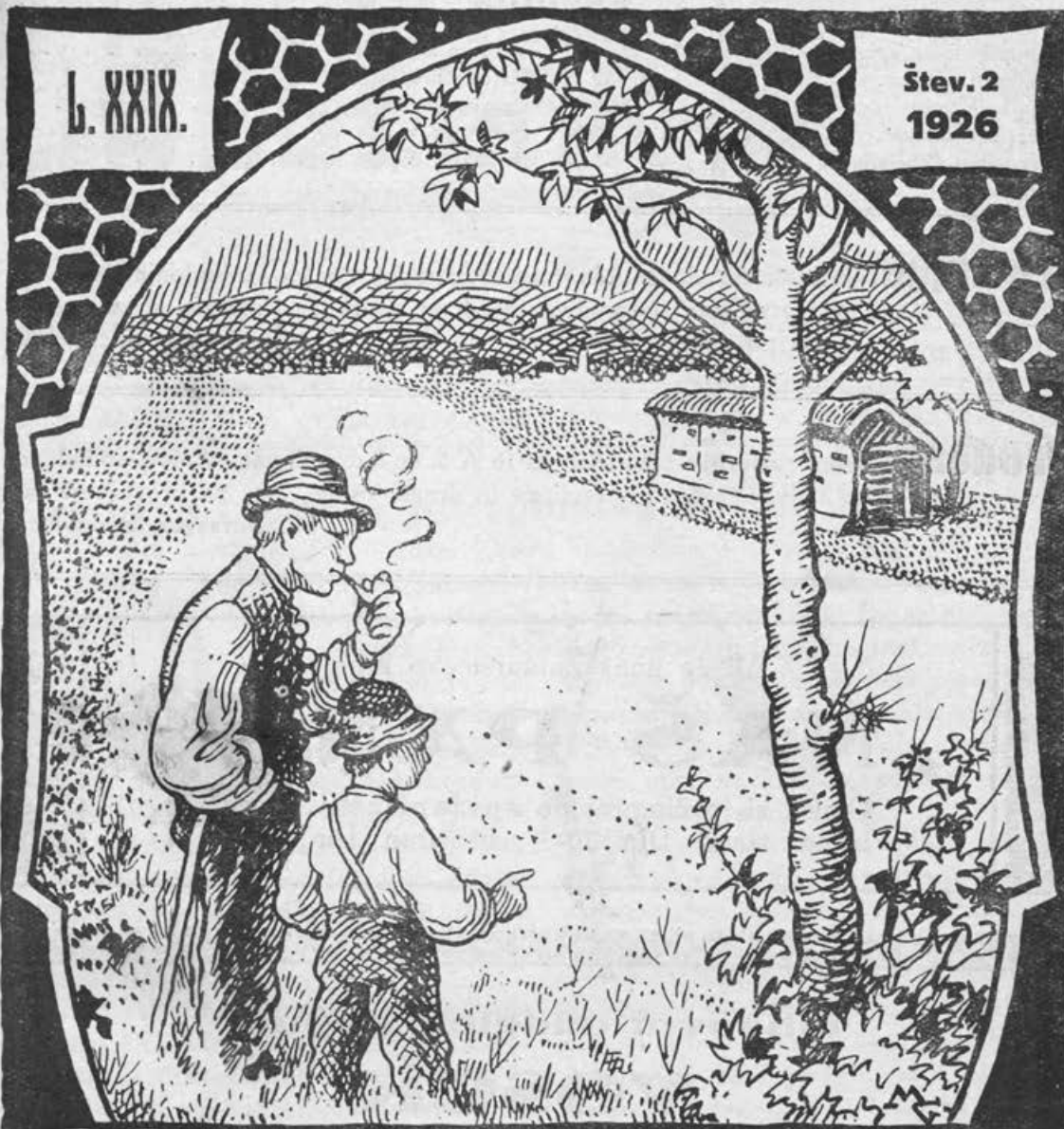

L. XXIX.

Štev. 2
1926

SLOVENSKI

ČEBELAR

**GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO**

Vsebina:

Prva opravila po spomladanskem trebežu	17	Čtivo za začetnike	26
O velikosti satnika	19	Listnica uredništva	28
Točila bodočnosti	21	Opazovalne postaje	28
Zažičevanje satnic	23	Društvene vesti	30
Pismo »Slov. Čebelarju«	25	Drobiž	31

Čebelnjak, prav ličen, dobro ohranjen, razložljiv, za 16 Virijentovih panjev, s panji, točilom in orodjem vred, je naprodaj. Prostora je za 6 A. Ž.
Cena po dogovoru. Ana Kraut, Kamnik.

Prodajam: lesen, razložljiv čebelnjak za 16 A. Ž. in 8 drugih panjev, šest obljudenih A. Ž., več praznih kranjičev in drugo orodje, lege za prevažanje itd.
L. Fürsager, Radovljica.

Ali že imaš Žnidaršičevo knjigo

„NAŠ PANJ“?

Omisli si jo čimprej po znižani ceni. Vezan izvod stane Din 30.—, broširan Din 20.—.

Blagovni oddelek kupuje

vosek

in plača Din 30.— do Din 35.— za kilogram po kakovosti. Kdor ima vosek naprodaj, naj ga prinese ali pošlje takoj ali vsaj kmalu po novem letu blagovnemu oddelku.

Prav tako prosimo tudi čebelarje, ki želijo zamenjati vosek za

satnice,

da pošljejo vosek pred koncem meseca januarja blagovnemu oddelku. Satnice bodo prejeli meseca marca. Ves nakupljeni in v zameno poslani vosek bo vprihodnje blagovni oddelek s pomočjo posebnega postopanja še enkrat natančno prečistil in bodo izdelane satnice brezhibne, lepo rumene in dobro odtisnjene.

Blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo
v Ljubljani, Semeniška ul. 2. I.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
 UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Letnik XXIX.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1926.

Številka 2.

Prva opravila po spomladanskem trebežu.

Jože Okorn — Ljubljana.

koli 20. februarja meseca se navadno čebele že otrebijo in nas razvesele s prvo obnožino. Topli južni in solnčni dnevi so jih že predramili iz zimskega spanja. V panju se začinja novo življenje. Pridno iznašajo

mrtvice in donašajo vodo in obnožino, znak, da je matica že začela z zaleganjem, da pravočasno nadomesti zimske izgube in pripravi družino na vztrajen in trd, toda uspešen boj za obstanek.

Dnevi vstajanja v čebelnjaku izpodbude tudi najbolj zanikarnega čebelarja iz dolge zimske brezdelnosti in brezbriznosti. Že iz radovednosti poroma k čebelnjaku, kjer se veseli probujajočega se življenja ali pa jezi nad smrtjo, ki je pozimi neusmiljeno gospodarila v čebelnjaku. Naj bi raje rekel: »Mea culpa.« Kaj pa napreden čebelar? Njega ne vodi k čebelnjaku zgolj radovednost, ampak skrb, kako so čebele prebile hudo zimo. Če je sila, jim takoj priskoči na pomoč, nato pa dožene vzroke nesreče ter si jih vestno zabeleži, da jih potem pri naslednjem zazimljenju vpošteje.

Dan trebeža mora biti vsakemu naprednemu čebelarju svet, zato se moramo nanj že med zimo vestno pripraviti. Nekaj metrov okoli čebelnjaka odkidajmo ves sneg ali pa ga posujmo s pepelom ali s prstjo.

Tudi čebel ne pozabimo! Vsaj enkrat na teden preglejmo žrela! Da se nam ne zamaše z mrtvicami, jih osnažimo s kakim peresom! Po končanem delu zopet zaklopimo brade! Ako so nam zašle miši v čebelnjak, jih takoj polovimo v pripravne pasti, ptice pa krmimo, pa nam ne bodo nadlegovale čebel.

Kakor pride za dežjem solnce, tako nastopi tudi za hudim mrazom južno solnčno vreme, da se čebele lahko prelete in otrebijo. Kadar bi se to utegnilo zgoditi, opozori že zjutraj domače, naj ta dan nikar ne obešajo perila v bližini čebelnjaka, sicer ga čebele ponesnažijo. Nato pojdi k čebelnjaku, odvij brade in odstrani zapahne na žrelih, sneg okoli čebelnjaka pa, ako ga nisi že prej odkidal, posuj s senenim drodom.

Okoli enajstih se zviša zračna toplina v senci na 10 do 15° C. Topli, rahli veter in solnce privabita čebele iz gnezd, nato pa začno izletavati, se prašiti in trebiti. Trebež zdravih čebel je rjav in gost, bolnih pa redek in diši po kislem. Trebež in let čebel opazuj ob strani čebelnjaka, da jih ne oviraš pri izletavanju. Večkrat se zgodi, da se ta ali oni panj, čeprav je živ — to nam dokazuje rahlo šumenje v njem — prve dni ne praši in otrebi. Tak panj še ne čuti potrebe po trebežu, zato ga pusti v miru, kajti to je znak dobrega zdravega

plemenjaka. Pač pa pazi na plemenjake, ki dolgo izletavajo, močno šume in so navadno tudi bolj ali manj grizavi. Plemenjaki, ki so v redu, se po trebežu naglo umire, nemiren panj pa je skoraj gotovo brez matice ali pa je žejen. Take panje si zabeležimo ter jih čimprej preglejmo in uredimo!

Ko so čebele nehale izletavati, osnažimo panjem dno! Pri panjih z ameriškimi žreli je to kaj lahko, ker jih osnažimo pri žrelu. Prijetno pa tudi zelo zanimivo je snaženje v panjih, v katerih smo jeseni pokrili dno z lepenko. Iz njih kratkomalo potegnemo lepenko, drobir pa dobro preglejmo! S skrbnim pregledom drobirja si prihranimo marsikatero nepotrebno delo in razburjanje čebel. Po drobirju takoj vidimo, koliko satnikov zaseda plemenjak, kje ima gnezdo, če trpi žejo (sladkorna zrna), pohabljen mlada zalega nam pa dokazuje, da matica že zalega itd.

Mrliče preglejmo in doženimo vzroke smrti, obenem pa se prepričajmo, če ni med mrtvicami tudi matica! — Mrtvic in drobirja ne stresajmo pred čebelnjak, ampak ga denimo v zabojček ter ga, ko smo posnažili vse panje, se žgimo! Lahko je mogoče, da so čebele pomrle za kako kužno boleznijo. Z neprevidnim ravnanjem pa kaj lahko okužimo še druge zdrave čebele. Narodni pregovor pravi, da je previdnost hčerka božja, zato ga vpoštevajmo v praksi! Ko smo panj osnažili, ga dobro odenimo in zaprimo, kar smo posebnega opazili, si pa zabeležimo!

Pri čebelnjakih, ki imajo senčno lego, ponesnažijo panje tudi zdrave čebele. Take moramo zvečer po trebežu očistiti z mokro gobo ali pa cunjjo, kajti trebež se hitro posuši in zajé v barvo tako, da ga kasneje le s težavo izperemo.

Osirotele in grizave panje čimprej uredimo! V ta namen porabimo prvi topli dan po trebežu. Čebelar, ki ima rezervne matice, naredi najbolje, če doda brezmatičnemu panju poleg matice celo rezervno družinico s satjem in čebelami vred. Brezmatični panj je spričo neprestanega razburjanja pozimi izgubil mnogo čebel. Z

dodano rezervno družinico pa ga okrepimo tako, da prav nič ne zaostaja za drugimi plemenjaki. Za matico se pri dodajanju spomladi ni treba bati, ker jo čebele vedno zelo rade sprejmejo. Ako brezmatičnih panjev takoj po trebežu ne uredimo, jih drugi plemenjaki napadejo, poleg tega pa je nevarno, da se ropanje ne razpase v občutno škodo. Zato s tem delom ne odlašajmo, ampak ga čimprej izvršimo!

Zelo grizave panje preložimo v nov, čist panj, ki ga moramo poprej ogreti s toplo opeko. Ponesnaženo satje odstranimo ter ga nadomestimo z lepim, čistim in, če le mogoče, tudi medenim satjem! Kdor pa ga nima, naj nalije v prazne satnike zadosti tekočega medu. S slabiči se ne ukvarjajmo, ampak jih združimo!

Slabo založenim panjem dopolnimo zalogo s polnimi medenimi satniki, ki jih denimo poleg gnezda! Krmimo pa le v skrajni sili, in sicer z velikimi porcijami naenkrat, drugače imamo od tega več škode nego koristi. Pitalnikov pri tem krmljenju še nikar ne rabimo, pač pa nalijmo tekočega medu v prazno satje! Pri pitanju bodimo skrajno previdni, da ne provzročimo ropanja! Dober, napreden čebelar čebel v zgodnji pomladi nikdar ne pita, kajti že jeseni skrbi za zadostno zalogo.

Kakor hitro nastane toplo vreme, temeljito preglejmo vse plemenjake! Prepričajmo se, če imajo dovolj zaloge, zdravo, dobro in rodovitno matico ter pravilno zalego. Slabiče kratkomalo združimo! Ne glejmo na število, ampak na moč plemenjakov, kajti le z močnimi plemenjaki bomo lahko uspešno čebelarili.

Komur so panji pomrli za lakoto, naj jih takoj izprazni, mrtve čebele pa sežge! Lepo belo satje naj shrani za roje, staro in ponesnaženo pa izreže in prekuha v vosek! Kdor tega ne stori, mu večje še te žalostne ostanke uničijo. Ko dovrši to delo, naj si dobro izpraša vest ter naj se ali spokori ali pa naj opusti čebelarstvo, da ne bo še nadalje mučil čebel, kajti tak človek ni vreden imena čebelar, pač pa je brezsrčen rabelj nedolžnih čebelic.

O velikosti satnika.

H. Peternel.

(Kónec.)

Kako lepo se ujemajo poizkusi znamenitih čebelarjev, ako primerjamo oba panja. Pri pokončnem panju so ugotovili, da je najboljši, če je njegova notranja širina od $21\frac{1}{2}$ do $22\frac{1}{2}$ cm; večja, ali manjša širina se je izkazala dobra le v izjemnih razmerah. Tej širini odgovarja pri podolžnem širokosatnem panju notranja višina satnika, ki se giblje pri vseh panjih, ki so jih preizkušali med $21\frac{1}{2}$ in 24 cm. Večja višina se je obnesla le v posebnih pašnih razmerah. Pripomniti bi bilo še, da se je pri panjih s širokimi sati višina $21\frac{1}{2}$ cm izkazala nekoliko premajhna. Iz povedanega posnamemo, da so meje, v katerih se giblje prava višina, oziroma širina sata zelo omejene.

Ako ostanemo pri podobi, katera nam kaže vso sorodnost pokončnega in podolžnega panja, vidimo kako je ta ali oni panj sestavljen. Misli si plodišče podolžnega panja postavljeno tako, da stoje satniki na krajših krakih, pa imaš plodišče pokončnega panja. Na to plodišče naloži v mislih polovico manjše medišče, pa imaš pred seboj trinadstropen pokončen panj. Ali pa si misli samo plodišče pokončnega panja položeno na stran tako, da leže satniki na daljših krakih, pa imaš podolžen panj. Postavi nanj enako veliko plodišče pokončnega (n. pr. Dathejevega) panja, pa dobiš A.-Ž. panj.

Čebele se razvijajo pri obeh vrstah panjev slično, enako bi rekel, v isti smeri, samo pri podolžnem od spredaj nazaj, pri pokončnem pa od spodaj navzgor. Izkušnja uči, da se čebele razvijajo hitreje v podolžnem panju nego v pokončnem. To je lahko umljivo, ker medene zaloge niso v podolžnem panju toliko na potu zaleganju kakor v pokončnem. V podolžnem panju so zaloge medu spomladi zadi, v po-

končnem pa zgoraj, kjer je samo na sebi najtoplejše.

Medišče je pri pokončnem panju za polovico manjše nego plodišče, pri podolžnem panju (n. pr. A.-Ž.) pa tolikšno, kolikršno je plodišče, ali pa celo neomejeno veliko, kakor n. pr. pri ameriškem panju, ki na njegovo plodišče lahko naložimo poljubno število medišč.

Mera satniku v eni smeri, pri podolžnih panjih v višino, pri pokončnih v širino, je torej že določena, in bi bili novi poizkusi le prazna potrata časa, če uvažujemo neštete poizkuse, ki so jih napravili razni čebelarji. Gre še za drugo smer, namreč za višino plodišča pri pokončnem panju in za dolžino plodišča pri podolžnem panju.

Ehrenfels je pri svojih slamnatih pokončnih panjih ugotovil, da mora biti plodišče 48 cm visoko, južni Nemci so določili za svoj trinadstropni panj (dunajčan) višino 45 cm, toda severni Nemci so svojo normalno mero neprestano izpreminjali. Panj, ki je imel v plodišču dve nadstropji normalnih satnikov, je meril v višini 39 cm. Čebelarji niso bili s to višino zadovoljni. Dathe, veliki čebelarski mojster, je spoznal, da je premajhna in je zato priredil tudi medišče za dve vrsti polusatov. Dierzson sam je v svojem dvojčku uvedel 51 cm visoke satnike in tudi slavni čebelar Preuss, izumitelj prestavljanja, je imel panje, ki so bili z mediščem vred celih 78 cm visoki. Seveda je bilo število satnikov različno. Dočim je dunajčan imel po 10 satnikov v vsaki vrsti, normalni trinadstropni panj pa 12 satnikov, so imeli štirinadstropni normalni panji po osem satnikov v vsaki vrsti (Dathe).

Ako presodimo širino podolžnih satnikov, vidimo, da so prišli vsi čebelarji na podlagi poizkusov do prilično enakih sklepov. Najnižji, 21.6 cm visoki podolžni Langstrothov satnik je najširši, namreč 43.2 cm (znotraj), torej kolikor Dierzsonov normalni satnik. Dunajski podolžni panj

ima 22.5 cm visoke in 41 cm široke satnike (notranje mere), panj pa ima 44 cm notranje dolžine. Satnik v A.-Ž. panju, ki ima 24 cm notranje višine, je najkrajši, ker ima le 41 cm zunanje mere. Kakor je torej pri pokončnih panjih plodišče toliko višje, kolikor je ožje, tako je pri podolžnih panjih plodišče tem daljše, čim nižji je satnik. Vendar je razlika med najdaljšim in najkrajšim podolžnim satnikom le nekaj centimetrov.

Čim nižji je pokončni panj in čim krajši je podolžni, tem večje je število satnikov. Najdaljši podolžni panj, Langstrothov, ima osem satnikov. Ker je panj ozek, so čebele prisiljene, da zasedejo tudi tisti del satja, ki je daleč zadi v panju. Prav tako sme biti pokončni panj zelo visok, če je ozek, a imeti ne sme več nego osem satnikov v vsakem izmed štirih nadstropij (Dathejev panj).

Kaj pa je nauk vse te razprave? Poizkušanje z novimi merami satnikov je dandanes skoraj odveč, ker se mnogo ne da več izpremeniti, vsaj v prid čebelarstvu ne. Kakor smo slišali, je res tudi en sam centimeter precej važen, a danes so svetovno znane mere satnikov že tako popolne, da ni več razlik. Nikakor ne verjamem, da bi kak panj, ki bi bil sestavljen tako kakor naš A.-Ž., imel več vrednosti, ako bi uporabljali namesto izvirne mere Langstrothovo. Kar ima Langstrothov satnik manjšo višino nego Gerstungov, toliko ga prekaša v dolžini. Mogoča bi bila razlika v donosu v tem ali onem kraju za kak kilogram v korist A.-Ž. panju z izvirno mero, v drugih pa A.-Ž. panju z Langstrothovo mero, toda velike razlike ne bi bilo.

Napredne čebelarje današnjih dni čakajo še razni drugi poizkusi. Dočim so zaslužni čebelarji že izpopolnili pokončne panje, n. pr. naš mojster Jurančič dunajčana, Dathe normalni panj, so podolžni panji še tega potrebni.

Pomudimo se nekoliko pri sestavi panja! Zelo umestno je, kar piše v 8. številki »Slov. Čebelarja« l. 1925. urednik Bukovec

glede izdelovanja. Koliko je čebelarju delo olajšano, če ima natančno izdelane panje! A ne samo to, vsaka najmanjša izpopolnitev A.-Ž. panja je lahko zlata vredna za celokupno čebelarstvo. Ne izumitev novega panja, ampak izpopolnitev že dobrih panjev pomeni dragocen napredek.

Večjih poizkusov z raznim številom satnikov v A.-Ž. panju menda še ni bilo. Že pred dvema letoma sem pozval čebelarje, ki imajo A.-Ž. panje na 10 in 9 satnikov, naj poročajo, v katerih panjih je bil uspeh boljši in v kakem oziru, a nihče se ni oglasil. Treba je še preizkusiti A.-Ž. panje na 8 satnikov, pa ali hoče kdo kaj poizkušati? Menda nihče. Stvar je pa vendarle tega vredna, saj gre mogoče za večji pridelek več sto kilogramov v kakem okolišu, in to leto za letom.

Pokončni panji so sedaj že prirejani tako, da se čebele samo ob sebi urejajo. V krajih, kjer žele spomladi naglejšega razvoja, imajo v plodišču pri žrelu pet satov, ki pridejo za prvimi, celih namesto polovičnih. Kjer je pa glavna paša šele junija meseca, rabijo same polovične satnike, ki zavlačujejo prenašel razvoj panjev. Pri A.-Ž. panju doslej ni še bilo mogoče tega urediti, zaleganja nikakor ne moremo omejevati. Pred dvema letoma sem predlagal rabo tako zvanih lažisatnikov, to je deske namesto sata. Ali je kdo to poizkušal, ne vem, poročal ni nihče o tem. In vendar so že velečebelarji kakor Dierzson sam (glej članek P. Angelus v 8. številki »Slov. Čebelarja« iz l. 1925.) opozarjal, da je mogoče podvojiti pridelek čebelarstva z omejevanjem zaleganja o pravem času. Kaj pa nam pomaga, če je panj poln mladih čebel ob koncu paše! Takrat omeje zaleganje čebele same. Pa recimo, da nastopi kasneje zopet paša. Potem so čebele, ki so bile izpodrejene v prejšnji paši, že prestare, mladice je malo in paše panj ne more izkoristiti. Ob koncu paše je v panju le malo čebel. Ako pa zaleganje omejimo vsaj tri tedne pred koncem paše, si med pašo panji izpodrede le primerno število mladih čebel. Matica tudi ne pre-

neha tako naglo z zaleganjem, ker ima panj mnogo medu in obnožine še izza glavne paše. Le v onih srečnih krajih, kjer imajo pašo za pašo, ni treba zaleganja omejevati. Sloveči čebelar P. Schachinger je bil dolgo dobo let nasprotnik omejevanju zalege. Zadnja leta je služboval v Purgstallu, kjer je običajno dobra paša. Ob dobrih letinah ni bilo velike razlike med donosom njegovega čebelarstva, ki ni poznalo omejevanja zalege, in sosedovega, ki je zalego trdovratno omejeval. Toda prišle so slabe letine, Schachinger ni omejeval zaleganja, sosed pa. Od svojega čebelarstva ni imel Schachinger skoraj nič dobička, sosedovo pa malo manj nego ob dobrih letinah. Schachinger je spoznal korist omejevanja zaleganja in je kot odkritosrčen raziskovalec priznal, da se je v svojem naziranju glede te stvari zelo motil. Vse to je tem pomembnejše, ako uvažujemo, da je ta sloveči čebelar imel

skoraj same dunajčane s polsatniki, kjer je matica v zaleganju mnogo bolj ovirana nego v A.-Ž. panju. Vredno je torej truda, da bi čebelarji preudarili zaleganje v A.-Ž. panju, ker je to vsaj v nekaterih okoliših neizogibno potrebno.

Kako so potrebni poizkusi v čebelarstvu in kako neverjetne stvari se pokažejo, dokazuje po Švicarju Brünichu in Američanu Millerju istočasno dognana resnica, da imajo podolžni panji na osem satov več zalege nego taki na 10 ali več satov. Prvi je dognal to Švicar Brünich, ki je to javil takoj Američanu Millerju. Ta čebelari s 600 panji in je meril zalego v več nego 1000 panjih na osem in deset satnikov, in res ni bil samo slučaj, ampak dejstvo, kar je poročal Brünich.

Če, velja v čebelarstvu poizkus več nego ugibanje. Zato pa napredni čebelarji: govorimo malo, poizkušamo več!

Točila bodočnosti.

A. Bukovec.

točila sedanjega sestava imajo to napako, da med iztočimo najprvo le na eni strani sata, potem ga pa moramo obrniti in iztrcati še na drugi strani. Za manjša čebelarstva — teh pa je ve-

čina — zadostuje tako točilo, saj je čebelar vesel, da sploh toči. V večjem čebelarstvu in ob dobrih letinah, zlasti pa tistim čebelarjem, ki premikajo čebele v pašo, so pa sedanja točila napravljala mnogo oreglavic, zlasti zaradi zamude časa pri obračanju satov. Največja napaka sedanjih točil pa je, da se mlado medeno satje pri trganju kaj rado podre ali pa zaje v koš tako, da ga moramo dobesedno raztrgati, če ga hočemo spraviti iz točila.

Čebelarji so poizkušali točilo preurediti tako, da bi se satje mehanično v njem obrnilo, kadar je na eni strani iztočeno. Res so to dosegli, toda tak stroj je bil zelo

drag in so ga izredno težko opravljali. Zato se čebelarji teh strojev niso na splošno poprijeli.

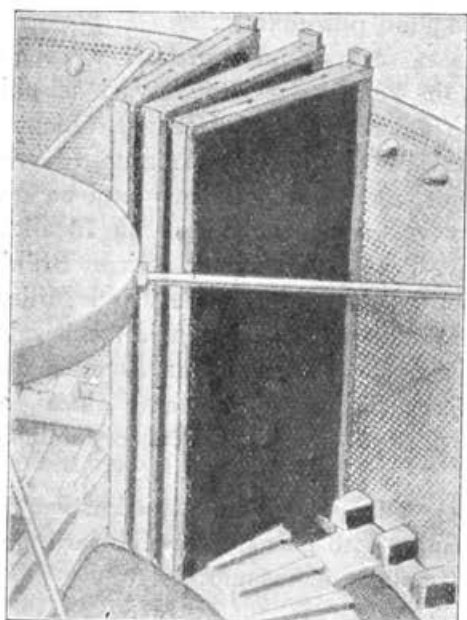
Sedaj je pa tvrdka Graze na Nemškem spravila v promet točilo popolnoma novega sestava (glej podobo 2.), ki ga je izumil čebelar Löffler iz Markgröningena. Doslej smo postavljali sate v točilo pokonci. V novem točilu pa polagamo sate v o r a v n o v dve premični košari iz žice. Košari postavimo potem v točilo, v lesen okvir, ki je pritrjen na os točila. Č e s t r o j n a t o p o ž e n e m o , z a č n e m e d t e č i z o b e h s t r a n i s a t a o b e n e m .

Točilo ima dve pipi, ker ena sama ne zadostuje. Pogon je v vsakem oziru izpopolnjen: ročica ni na vrhu, ampak na strani oboda, kolesje poganja veriga, kakršne uporabljajo pri bicikljih, os koša je pa pod dnom točila v zvezi s posebnim kolesjem, ki se samo maže (glej opis na str. 74. lanškega »Čebelarja«).

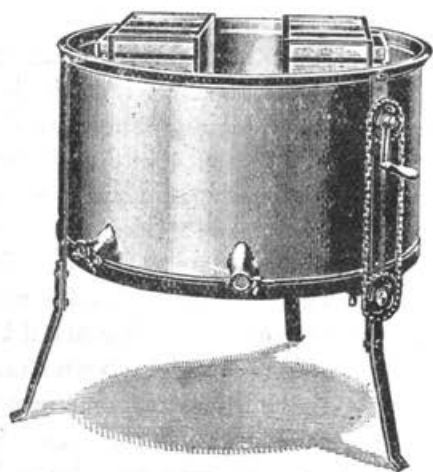
V 9. številu »Schweizer. Bienenzeitung« piše župnik Gentner o tem točilu:

»Stroj sem natančno preizkusil. Že samo to, da se pri točenju ne ziblje, smatram

Podoba 1. Novo ameriško točilo.

za posebno vrtilno novega točila. Čvrstemu otroku ne napravlja vrtenje nikakih posebnih težav, čeprav je za to treba nekoliko več moči nego za točila dosedanjega

Podoba 2. Grazejevo točilo.

sestava. Med izteče iz satja do suhega. Niti en sat se mi ni poškodoval, čeprav sem točilo namenoma gonil z veliko silo. Tudi zelo nežno satje sem vzel iz točila popol-

noma nepoškodovano. Najvažnejše pa je, da sem prihranil mnogo časa, ker mi ni bilo treba satov obračati. Tega prav nadležnega dela ni pri točilih »Grazerjevega sistema«.

Toliko o tem točilu. V »American Bee Journal« (ameriškem čebelarskem listu) pa ponuja znana tvrdka Root Co., Medina, Ohio, nove vrste točila (glej podobo 1.). Kakor vidimo, stoje sati v tem točilu po robu tako, da je zgornja satnikova letvica obrnjena proti obodu točila. S tem je doseženo, da izteče med iz satja z obeh strani obenem. Točilo je prirejeno za 45 satov; poganja ga motor, ker bi ga z roko ne mogel goniti nihče, saj mora koš napraviti 300 obratov na minuto.

To točilo predstavlja višek sedanje čebelarske strojne tehnike. Važno je le za čebelarske veleobrate. Za naše revne prilike ni in tudi nikdar ne bo. Tega pa ne moremo trditi o Grazejevem sistemu, ki je primeren že za čebelarja, ki ima nad 50 panjev. Brez dvoma pa v kratkem dobimo Grazejevo točilo tudi za manjše število satov. Prepričan sem, da ima točilo Rootovega sistema neprimerno večjo bodočnost, če ga prirede za ročni pogon in za majhno število satov. To je brez težav mogoče.

Naš blagovni oddelek je naročil za poizkušnjo eno točilo Grazejevega sistema. Bomo videli, kako se obnese v praksi! »Čebelar« ne bo pozabil o tem poročati. Do takrat pa — mirno kri! Naj nikomur ne pride na misel, da bi si stroj omislil preden ga natančno ne preizkusimo.¹ Eno pa je gotovo, namreč, da je skoraj tukaj čas, ko čebelarju ne bo treba več satja v točilu obračati. Že to pomeni resničen napredek!

¹ Proti nepremišljenemu nakupu govori tudi visoka cena — nad 3000 Din.

Vedi, da se matice izvali v matičniku (matični celici), da jo včasih pripreš v matičnico (matično hišico) in da prezimuješ rezervne matice v matičnjaku. Rabi izključno razprto tiskane izraze!

Zažičevanje satnic.

August Bukovec.

Čebelarji si nismo edini niti v najenostavnejših rečeh. Med te spada tudi pritrjevanje satnic v satnike. Nekateri zagovarjajo podolžno zažičevanje, drugi pokončno, tretji pa celo dvojno: pokončno in še poševno.

Naša naloga pa je, da izberemo izmed vseh načinov tistega, ki je najenostavnejši in najzanesljivejši. Teга potem priporočajmo na splošno tistim čebelarjem, ki nimajo časa ali pa volje premišljevat in preizkušati prednosti in pomanjkljivosti posameznega načina. Ne prezirimo pa, da moramo dati najenostavnejšemu načinu vselej prednost, ker mora biti naše načelo pri pospeševanju umnega čebelarstva: kar največja enostavnost pri raznih čebelarskih opravilih. Proti temu pa mnogo grešimo, ker preproste stvari radi izumetničamo, to pa le v škodo čebelarskemu napredku. Če je dandanes čebelarju začetniku tako težavno ubrati najkrajši pot, ki vodi do zaželenega cilja, da pridobimo spretnost v čebelarstvu, smo krivi tudi sami, ker ga begamo z različnimi nasveti v eni in isti stvari, tako da ne ve potem ne na levo ne na desno.

Dandanes je čebelarstvo toliko napredovalo in imamo tako obilne izkušnje, da glede preprostih praktičnih opravil lahko opustimo sleherno omahovanje in uveljavimo — pozitivna pravila.

Kar se tiče pritrjevanja satnic pri podolžnih satih, je več nego gotovo, da mora biti žica vpletena vodoravno. Ta način je brez dvoma najpreprostejši in res najboljši ter najzanesljivejši. To hočemo danes dokazati.

Pri nas je največ takih čebelarjev, ki imajo do 20 panjev. Večina jih je, ki utegnejo čebelarstvu posvetiti prav malo časa, zlasti kmečki čebelarji ne. Zato jim

je do tega, da ne tratijo časa z nepotreb-
nim delom. Kdor vpleta žico v satnik navpično, se zamudi še enkrat toliko kakor pri vodoravnem vpletanju. Navpičnih žic je treba za posamezen satnik najmanj pet, vodoravnih pa samo tri. Za navpične žice moramo izvrtati v vsak satnik 10 luknjic, za vodoravne pa le 6, torej skoraj polovico manj. Recimo, da mora čebelar leto za letom obnoviti 100 satov. Za navpične žice bo moral napraviti 1000 luknjic, za vodoravne pa le 600. Že to je velika razlika, kaj šele, ako moramo obnoviti vsako leto po več sto satov! Kdor mora žico vpletati sam, kdor ne more prepustiti tega dela drugim, se bo že zaradi prihranka časa odločil za vodoravno zažičevanje. Vrtanje luknjic tudi ni posebno mikavno delo. Pri stranskih letvicah že še gre, ker so le po 8 mm debele, toda prebadanje gornjih in spodnjih letvic s šilom pa prav rad prepuščam komu drugemu. Ker so po 12 do 15 mm debele, si bo marsikdo, ki nima utrjenih rok, kmalu začel ogledavati žulje na dlani, rok. Pa tudi natančno je to delo in zamudno, ker moramo paziti, da ne napravljamo luknjic točno po sredini raze v zgornji letvici, ker bi zaradi žice potem ne mogli potisniti satnice v razo. Ne pozabimo, da je raza široka le toliko, kolikor je satnica debela. Če so žice po sredini raze, kako naj potem potisnemo satnico vanjo?

Oglejmo si stvar še z druge strani. Navpičnih žic ne moremo pod zgornjo letvico v satnico vtreti, ker s kolescem še pred koncem žice zadenemo ob les. Tam, kjer je pa žica slabo vtrta, satnico čebele najprej zgrizejo. Teh težav ni pri vodoravni žici, ker jo lahko vtremo od konca do konca. Saj je med satnico in stranskima letvicama nad pol centimetra presledka, baš toliko, da s kolescem na koncih žice ne zadenemo ob satnik.

Pa denimo v kak panj, recimo, tri satnice z navpično žico, tri pa z vodoravno. Čez teden dni bomo videli, da so se satnice z navpičnimi žicami na obeh koncih močno zvile. Morali jih bomo večkrat uravnovati, če bomo hoteli, da bodo sati lepo ravni. Pri vodoravnih žicah se pa ni bati, da bi se vile, zlasti če pritisnemo na žico na robih satnic drobno kepico toplega voska, ki spoji žico in satnico tako trdno, da se sploh ne moreta ločiti.

Res je, da se satnice z vodoravnimi žicami rade izbočijo, toda nič bolj nego satnice z navpičnimi žicami. Temu je pa kriv čebelar sam: ali je žico preveč napel ali pa ni satnice pred vtiranjem žice ogrel in izravnal. Namreč, vosek ima to lastnost, da se na toplem razteza, na hladnem pa krči. Kdor je pritrdil v satnik mrzlo satnico, se torej ne sme čuditi, če se bo v toplem panju bočila. Pritrjena na žice se ne more po celotni ploskvi enakomerno raztezati. Glede na to, da je z žicami prav za prav razdeljena na več ploskev, se bo vsaka posamezna ploskev med dvema žicama bočila zase. Tak sat ne bo potem nikdar raven.

O prednosti vodoravnega zažičevanja se pa prepričamo najbolj pri prepeljavanju čebel v pašo. Sat se odtrga vedno pri zgornji letvici, ker je tam po navadi kolikor toliko meden, vročina pa največja. Če se je odtrgal sat z vodoravnimi žicami, se ni bati, da bi se popolnoma sesedel, ker ga žice nosijo. Pogreznil se bo kvečjemu za centimeter. Sat na navpičnih žicah se pa polagoma izmuzne po žicah in se sesede — pa je katastrofa tu. To sem imel priliko opazovati že večkrat, nazadnje lansko leto. Pri prenašanju čebel v vagon so delavci prebrnili na tla tri panje, ki so bili vsi precej medeni. Pri dveh ni bilo nesreče, tretji najmočnejši panj se je pa zadušil. Ko smo ga drugo jutro natančno pregledali, smo dognali, da so ostali nepoškodovani vsi sati z vodoravno žico, posedli so se pa trije navpično zažičeni. Poudarjam, da se žice niso utrgale in da so se sati posedli le

za tri prste. Med se je začel iz satja cediti. Čebele so seveda planile po njem in so se zelo razburile. V panju je nastala tolika vročina, da se je žival morala zadušiti, čeprav je bil dušnik odprt in čeprav smo žrelo odprli takoj, ko smo panj postavili. Rešile so se le tiste čebele, ki so pri žrelu bruhnile iz panja takoj, ko smo ga odmašili.

Nežno in mlado satje, zgrajeno na navpičnih žicah, se ob hudi vročini in dobri poletni paši kaj rado sesede samo od sebe, brž ko ga čebele zanosijo z medom. Prenežno je, da bi nosilo brez prave opore medeno težo. Tudi zelo mladi, močno zaleženi sati se včasih zaradi zalege sesedejo, čeprav panjev nismo premikali. Pri satih z vodoravno žico se mi to še ni pripetilo.

Pa še na eno ne smemo pozabiti. Navpične žice bomo pri obrezavanju prizidkov, ki so na zgornji letvici, skoraj vselej prerezali, pa če še toliko pazimo. Kaj nam potem pomaga žica v satu?

Da je vodoravno zažičevanje satnic pri podolžnih satnikih edino pravilno, dokazuje tudi to, da niti enemu Američanu ne pride na misel, da bi zažičeval drugače. To omenjamo le zaradi tega, ker tudi naši čebelarji raje poslušajo glas tujih zvonov — — —

Pokončne velike sate, torej take, ki so bolj visoki nego široki, zažičujmo po širini, pa ne vodoravno, ampak tako, kakor zbeگان zajec teče. Manjših satnikov, n. pr. tako zvanih polovičarjev, ni treba zažičevati, ker je le pri velikih satih nevarnost, da se podro ali pa da jih čebele ne postavijo lepo ravno in natančno v sredini satnika.

Za vtiranje žice uporabljajmo edino orodje, ki je za to primerno: kolesce! Mislim, da ga ni čebelarja, ki bi ne zmožel toliko, da bi si ga kupil. Zaradi tega so prav čudni tisti nasveti, naj vtiramo žico z razgretim žeblijem ali pa s pomočjo petrolejke, na kateri moramo žico prej razgreti. Ali ni to igračkanje? Z isto upravičenostjo lahko svetujemo čebelar-

jem, naj satnice raje razgrevaajo na solncu in žico potem vtro.

Ob sklepu še utrinek iz prakse. — Do lani sem satnice zalival z voskom po razi v zgornji letvici. Ker mi je pa neki večji čebelar zatrjeval, da jih nikdar ne zaliva in da se mu to dobro obnese, sem poizkusil to še jaz. Danes se tega kesam, nasvet je bil slab! Letina je bila skrajno slaba in čebele so satje počasi stavile. Podrlo se je izredno mnogo satnic baš zaradi tega, ker niso bile zgoraj z voskom zalite. Ne pravim, da bi čebele ne-

zalitih satnic ob dobri paši ne izdelale brez hibe, za roje in ob slabi paši se pa to ne obnese, pa naj reče kdo, kar hoče.

Prijatelji, priporočajmo čebelarjem le to, kar smo sami v dolgih letih čebelarjenja vsestransko preizkusili! Z nasveti dvomljive vrednosti ne bomo čebelarstvu pomagali do napredka.

Vrstice, ki sem jih napisal o tej zadevi, naj pa čebelarji smatrajo le za podlago nadaljnjim poizkusom, ki morajo pokazati, da je ta način zažičevanja satnic — pozitivno pravilo.

Pismo „Slov. Čebelarju“.

začetku julija meseca leta 1925. sem obiskal na Sušaku čebelarja Vekoslava Grgiča, ki čebelari v Baračevih amerikankah. Ima majhen, toda urejen čebeljak. Mene je to pot zam-

nimalo plemo njegovih čebel. Ko sem ga vprašal, s katerim plemenom čebelari, mi je odgovoril, da s »primorskim«. Primorske čebele so marljivejše nego slovenske, je rekel, pa tudi bolj nego druge. Nato je povedal, da je iz Slovenije naročil »slovenske ali kranjske« čebele, to pa baš pred dvema dnevoma.

Že na prvi pogled sem videl, da njegove »primorske« čebele pripadajo slovenski čebeli (*Apis mellifica*, var. *carnica*), a one tako zvane »slovenske ali kranjske« čebele so bile križanke med slovenskimi in laškimi. Verjetno je, da niti njegove »primorske« čebele niso čistejša slovenskega plemena.

Nisem vprašal, od koga je naročil »slovenske ali kranjske« čebele v Sloveniji, toda zdi se mi, da ima v Sloveniji laška čebela vpliv na slovensko. Laška čebela (*Apis mellifica*, var. *ligustica*) jako variirana in zanimivo bi bilo dognati, katera njena zvrst se križa s slovensko. Ako je to križanje že premotreno in proučeno, prosim

»Slov. Čebelarja«, da to objavi, da bi naši čebelarji sistematiki mogli ugotoviti točno pot, po kateri se razprostira laško in vobče kako tuje plemo po ozemlju, kjer prevladuje naše domače plemo (v Sloveniji *Apis mellifica*, var. *carnica*, Pollm. 1879). Prosim, da »Čebelar« podrobno opiše slovensko čebelo, kakršna je v Sloveniji, ker so tipi tega plemena tudi izven Slovenije (v Liki, Primorju, Hrvatski, Slavoniji, Bosni, Srbiji in Makedoniji*).

Zanima me, ali se sedanje značilne oblike slovenskega plemena popolnoma zlagajo z oblikami čebele, ki je opisana v čebelarški književnosti z imenom kranjska ali koroška (stari »Noricum«) čebela (*Apis mellifica*, var. *carnica*, Pollm. 1879).

Želel bi tudi zvedeti, ali so v Sloveniji plemenilne postaje za čebele, kjer se dobivajo čista plemena in kjer čebele križajo. Sijajno je, da so v Sloveniji »opa-

* Zool. Bericht, Bd. 2, 1923. Heft 1/2, 140 Friese, H., Eine Kriegsausbeute an Apiden (*Bienen*) aus Makedonien, in Zool. Jahrb., Syst. 46, 2, 175—216. 1922.

... 236 verschiedene Formen, darunter einige neue, werden aus Makedonien bekannt. Bemerkenswert ist das Vorkommen der Krainer- und der Hymettosbiene (*Apis carnica* und *cecropia*).

Der Arbeit ist eine Bestimmungstabelle für die ♂ der paläarktischen *Nomia* Arten beigegeben (Bischoff). S. Gr.

zovalne postaje«, katerih opazovanja objavljaja »Čebelar«. Jaz sem za to zvedel šele sedaj, ko sem si naročil »Slov. Čebelarja«, ki je v resnici dober in soliden čebelarški časopis. Zelo dobro bi bilo, če bi »Čebelar« v začetku leta 1926. objavil način opazovanja na opazovalnih postajah, kakšne instrumente je treba uporabljati, kdaj itd.

V »Čebelarju« sem našel tudi željo, da bi bili v naši državi samo trije čebelarški časopisi: slovenski, hrvaški in srbski. Moje mišljenje je, da je treba imeti toliko časopisov, kolikor jih zmoremo. Od teh časopisov je eden lahko naučno-strokoven, ki naj velja za vso državo in tudi sploh za čebelarstvo. Ta naj prinaša poučne članke v slovenskem, hrvaškem in srbskem jeziku in tudi v drugih jezikih, ki jih govore v deželi čebelarji. »Savez pčelarskih društava« naj odredi jezik, v katerem bi se objavljala kratka, toda popolna vsebina vsakega članka ali opravila. Vsi drugi časopisi naj bi prinašali poučne in poljudne članke, kajti društvo, ki vzdržuje čebelarški časopis, ima vedno dovolj čebelarških pisateljev in čitateljev za to ali pa za drugo vrsto člankov. Sedaj imamo v državi 7 časopisov, a če bi vsem čebelarjem priporočili, naj čitajo samo te časopise, se bo rodila želja za izdajanje osmega, devetega, desetega časopisa itd. Ni treba biti žal niti nemu čebelarju, ka-

dar se dela v prid njegovi kulturi, odnosno intelektualnosti. Iz letnega dohodka enega samega dobrega panja (50 kg medu $\times$ 20 dinarjev = 1000 Din) more plačati naročnino za 20 čebelarških časopisov po 50 dinarjev na leto. Ni dovolj, če samo agitiramo, da naj čebelarimo, nego je tudi treba, da imamo časopise (in knjige), pa se ne bo pripetilo niti nemu čebelarju ono, kar piše »Slov. Čebelar« v številki za april 1925, str. 64.: »Vsak čebelar naj ima svoj čebelarški časopis in naj ga ne posoja, da se mu ne pripeti to, kar se je pripetilo tistemu Amerikancu, ki o njem pripoveduje ameriški čebelarški list »The American Bee Journal« ...

»Slov. Čebelar« naj tudi objavi načrt popolne in urejene čebelarske šole, ki bi se morala otvoriti v naši državi tam, kjer bi našel najboljši kraj »Savez pčelarskih društava«. V deželi je sicer osnovanih mnogo modernih inštitutov in šol, toda o čebelarških šolah je prav malo slišati. Ni dovolj, če zahtevamo, da naj bo čebelarstvo predmet predavanja v srednjih in strokovnih šolah, ne pa tudi na poljedelski fakulteti. Čebelarstvo zahteva čebelarsko šolo. Ustanovimo jo!

Z iskrenimi bratskimi in čebelarškimi pozdravi

Sima S. Grozdanić
v Srem. Karlovcih.

Čtivo za začetnike.

Iv. Jurančič.

Gospod urednik je sprožil misel, naj bi se »Slov. čebelar« začel ozirati tudi na čebelarje začetnike. Prav tako, saj baš začetnik je tisti revež, ki si sam redkokdaj zna pomagati. Manjka mu tistega, česar

najbolj potrebuje, sploh v vsem je potreben tuje pomoči. Pa blagor cnemu, ki se svoje slabosti zaveda, saj je takemu lahko po-

magati. Kdor pa je kakor otrok, ki spleza očetu na rame in si domišlja, da je večji nego oče, tak naj se s čebelami raje ne ukvarja. Podoben je bolniku, ki ne mara zdravil.

Baš sedaj v povojni dobi opažamo vsepovsod mnogo novih čebelarjev, ki so potrebni dobrih nasvetov in strokovnega pouka. Uvažujoč izrek: »Lepa beseda lepo mesto najde«, bom izkušal, ako mogoče, vsak mesec čebelarjem začetnikom podajati najvažnejša čebelarska navodila. Kar je

meni koristilo, tudi njim ne more škodovati, ako bodo moje besede prav razumeli. Saj smo mi starejši in stari čebelarji bili svoj čas tudi začetniki ter poznamo ta položaj. Boriti smo se morali in iskati prilike za strokovno izobrazbo, kajti takrat ni še bilo slovenskih strokovnih časnikov, ne knjig, ne poučnih shodov, ne čebelarskega društva. Danes, dragi začetnik, imaš v tem oziru zlato dobo! Čebelarsko društvo te vabi v svoje okrilje, ti nudi strokovni list »Slov. Čebelar«. Prireja tudi poučne shode, katerih se lahko udeležuješ brezplačno. Tudi imamo nekaj slovenskih čebelarskih knjig, katere podajajo glavne nauke o čebelarstvu. To so dandanes že precejšnje ugodnosti, kakršnih pred 30, 40 leti še ni bilo. Pa bili smo tiste čase tako vneti za čebelarstvo, da smo po več ur daleč hodili na obisk h kakemu večjemu čebelarju. In kaj smo dosegli? Največkrat malo ali pa nič! Takrat čebelarski svet še ni bil tako daleč socialno izobražen, da bi od svojega znanja privoščil kaj tudi tovarišu, nasprotno, skrbno je prikrival strokovno vedo. Tu pa tam nas je kdo celo nekoliko naplahtal ali nam natvezel praznoverja.

Danes pa je dovolj prilike za strokovno izobrazbo, ki je prvi in glavni pogoj za uspešno čebelarjenje. Imamo pa tudi mnogo »čebelarjev«, zlasti začetnikov, ki se ne zmenijo niti za naše društvo, niti za poučne shode in baš tem so namenjene te vrstice, ki pa žal ne bodo segle do njih. Ta se izgovarja, da nima denarja, oni da ima še premalo čebel in da bo pristopil k društvu pozneje. So tudi taki, ki pravijo, da bodo plačali članarino šele takrat, kadar jim bodo čebele toliko prinesle, da bodo plačilo zmogli. Dragi prijatelj, vse to ne velja: najprej se moraš naučiti dobro čebelariti, to pa dosežeš najprej z organizacijo. Šele potem boš imel od čebel resnično korist. »Najprej sejemo, potem šele žanjemo.« Pojdite torej, cenjeni člani našega društva, k tistim začetnikom in čebelarjem, ki se društva ogibljejo, vzemite s seboj pričujočega »Čebe-

larja, da ga prečitajo in izkušajte jih prepričati, da gre za njih korist. Sedaj ob novem letu je čas, da pristopijo k društvu in pomnože naše vrste.

* * *

Za čebelarja je zima doba izobrazbe. Razen proučevanja strokovnih spisov naj v zimskem času predvsem uredi orodje, popravi poškodovane panje in če treba nabavi nove, da je za dobo, ki pride, vse lepo pripravljeno. Ako smo čebele za zimo z vsem dobro oskrbeli in jih zavarovali proti mrazu, potem nam zaradi njih ni treba imeti posebnih skrbi, kvečjemu da pogledamo večkrat pri žrelih in tudi v čebelnjaku, ali je vse v redu. Kajpada moramo to storiti tiho in jako previdno, ker je nekaljen mir čebelam pozimi najbolj potreben. Varovati jih moramo slehernega vznemirjenja, ki bi ga povzročali n. pr. ptiči, miši, domače živali ali kakršnakoli druga stvar.

Pri žrelu večkrat prisluškujmo, da se prepričamo, kako in kaj je s čebelami. Popolna tihota ali rahlo šumenje je znak, da se jim dobro godi. Zunanja zračna temperatura od 0° do — 10° je za dobro prezimovanje najugodnejša. Hujši zimi se čebele le z velikim naporom upirajo. To naznanjajo z močnejšim, sikajočim šumenjem. Slabo je, če je ob hudem mrazu v panju prepih. Če veliko čebel pomrje in popada na dno, se žrelo kaj lahko zamaši, čebele pa trpe potem pomanjkanje čistega zraka. Žrelo bodi pozimi »na stežaj« odprto, proti mišim zavarovano z zapahom, ki je sličen koscu matične rešetke. Proti vetrovom in solničnim žarkom mora biti zastrto s primerno deščico ali pa s privito brado. Če posamezne čebele ob hladnem vremenu prihajajo iz panjev, je to znamenje, da so žejne. Vzrok temu je največkrat pregost jelov, smrekov ali pa listni med. Ako denemo na brado prgišče snega, bodo čebele željno srkale snežnico, ki se napravi. Dobro je dati v panj vode v pitalniku.

Najhujše vznemirjanje ob zimskem počitku pa povzroča brezmatičnost.

Ta traja neprestano do spomladi, oziroma dokler ne dodamo panju matice. Vzroki, zaradi katerih izgubi panj čez zimo matico, so različni. Pripeti se, da matica od starosti umrje; tudi mlajša, enoletna lahko nenadoma premine, ne da bi mogli ugotoviti vzroka. Zgodi se tudi, da čebelar pri zazimovanju matico po nerodnosti nevedoma stre; tudi se lahko pripeti, da začetnik nevede ali pa spričo površnosti kak osirotel panj zazimi. Dobro pomnite: vsako večje vznemirjanje med zimo povzroča vlago v panju ali pa grižo, čene oboje neprilike. Le oglejte si spomladi panj, v katerem je gospodarila miš, ali pa takega, ki je bil čez zimo brez matice, pa boste videli navedene znake.

Še en pojav, ki spravi začetnika navadno v najhujšo zadrego, lahko večkrat opazimo. Nastane lep, topel dan, solnce sije, zemlja pa je pokrita s snegom. Toplomer kaže 8 do 10 stopinj Celzija toplote in čebele se vsipljejo iz panjev ter veselo rajajo in se radujejo solnčnih žarkov. Če je toplo in brez vetra, čeprav je svet pokrit s snegom, se nam za čebele ni treba bati. Potrebne so prašenja in trebitve ter se potem same vrnejo v panj k počitku. Da

jim olajšamo izlet in povratek, odprimo žrela na stežaj ter odstranimo zimske varnostne naprave, ki jih pa moramo po končanem trebežu zopet urediti.

Bojazen, da bi čebele padale v sneg, je prazna, zlasti kadar je zrak dovolj topel. Če je sneg nanovo zapadel, ga pred čebelnjakom zaradi večje varnosti potresimo s slamo ali z žaganjem. Čebele, ki jih potem najdemo na snegu, niso same padle v sneg. Njih žive sestrice so jih znosile iz panjev že kot mrtvice. Le tu pa tam ostane kaka čebela v snegu. Teh pa ni toliko škoda, ker so že stare in bi tudi v toplem panju ne dočakale vigradi.

Listnica uredništva.

Cenjene podružnice prosimo, naj blagovolijo poročila za list na kratko sestavljati. Nekateri so poslali po štiri strani dolga poročila, to bi zavzemalo v »Čebelarju« celo stran. Pišite v obliki, v kateri list priobčeje Vaša poročila. Prosimo!

Kdor ima kaj voska naprodaj ali pa v zameno za satnice, naj ga pošlje društvu sedaj, ker te dni začnemo z izdelavo satnic. Plačujemo ga do 40 Din kg. Pozneje ga ne bomo toliko potrebovali.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

Z decembrom 1925. leta smo bili zadovoljni. V prvih dveh tretjinah je bil hud mraz. Temperatura zraka je večkrat padla na -18° C. Poleg tega smo imeli še iz prejšnjega meseca približno pol metra snega. Prav nič nismo pričakovali, da bi čebele še pred novim letom letele. In vendar se je to zgodilo! 19. decembra je nenadoma zapihal topel jug, pričelo je deževati in v treh dneh je ves sneg skopnel. Dva dni pred svetim dnevom je po vseh krajih Slovenije kazal toplomer nad 10° C. toplote. Kljub oblačnemu nebu so se čebele do dobrega sprašile. Mnogo jih je sicer otrpnilo in obležalo na mrzlih tleh

— g. poročevalec iz Novega mesta jih je nabral za dober roj — a iznebili smo se skrbi, da bi postale grižave. Tudi po praznikih je bilo za prašenje še nekaj ugodnih dni. Čebele so začele iznašati mrtvice. Po izjavi poročevalca iz Št. Vida jih je dosedaj mnogo pomrlo. Že dalj časa tudi opazuje, da imajo tisti panji, ki jim je jeseni dodal čebel, veliko več mrtvic, nego drugi.

Gosp. Poliču v Rožnem dolu je letos neznan tat že vdručič vdrl v čebelnjak. Sledovi so kazali, da so se čebele dobro branile. Tat je odnesel vse čebelarsko orodje in razbil v oknih šipe.

Mesečni pregled za december 1925.

Kraj (z morsko višino)	Označba opazovane panja	Panjenja teži						Toplina zraka				Dni je bilo										
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil		najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	dkg		dne												C°
		mesečni tretjini dkg						pridobil	porabil													
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	-	-	-	30	20	10	-	60	-	-	-	+13	-19	-23	3	7	1	11	10	9	9
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	-	-	-	30	30	40	-	100	-	-	-	+13	-19	-27	2	7	1	14	4	13	7
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	10	15	-	25	-	-	-	+13	-18	-19	2	8	1	15	11	5	9
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	-	-	-	30	15	50	-	95	-	-	-	+11	-23	-52	5	8	2	13	18	-	6
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	-	-	-	40	35	45	-	120	-	-	-	+14	-20	-05	2	9	1	6	8	7	27
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	-	-	-	10	40	30	-	80	-	-	-	+13	-19	-02	4	5	1	12	17	12	8
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+11	-20	-	1	9	1	15	10	5	8
Gor. Logatec (476 m)	Amerikaneo	-	-	-	20	15	25	-	60	-	-	-	+11	-18	-06	-	8	2	13	2	16	18
Cerknica (575 m)	A.-Ž.	-	-	-	15	15	40	-	70	-	-	-	+11	-18	-	-	7	1	16	7	8	25
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	-	-	-	40	20	20	-	80	-	-	-	+10	-15	-13	-	6	2	9	11	11	22
Struže pri Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	-	-	-	30	40	50	-	120	-	-	-	+12	-26	-8	5	6	3	18	6	8	22
Žužemberk (190 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	-	-	-	5	10	80	-	95	-	-	-	+15	-21	-33	7	4	4	16	3	12	7
Rožni dol pri Semiču (376 m)	A.-Ž.	-	-	-	35	30	10	-	75	-	-	-	+16	-20	-2	4	6	6	8	19	4	9
Hrastnik (250 m)	Gerstung	-	-	-	22	18	20	-	60	-	-	-	+14	-16	-22	3	7	2	11	8	12	28
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	-	-	-	15	10	45	-	70	-	-	-	+12	-19	-13	5	5	1	12	16	3	18
Orehova vas p. Marib. (270 m)	A.-Ž.	-	-	-	30	25	35	-	90	-	-	-	+14	-15	-04	4	4	2	12	15	4	15
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Dunajski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+10	-21	-51	-	3	1	4	21	6	24
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	-	-	-	80	65	20	-	165	-	-	-	+14	-18	-17	5	2	1	11	13	7	17
Cezanjovci (182 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+15	-18	-19	4	4	2	7	21	3	19
Guštani (398 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+7	-20	-57	-	4	2	12	2	17	3
Sv. Lovrenc na Pohorju (442 m)	Strāuli	-	-	-	40	40	50	-	130	-	-	-	+14	-12	+17	1	3	2	7	7	17	8

Društvene vesti.

Predavanja v februarju. 7. febr. v Hrastniku v deški šoli ob 2 popoldne. — 21. febr. v Vojniku pri Celju v osnovni šoli. Začetek ob 8. — 28. februarja v Radovljici ob 10 dopoldne v osnovni šoli. — Čebelarji, udeležite se predavanj v obilnem številu!

Seja načelstva dne 21. decembra 1925. Navzočni gospodje: prošt Kalan, Bukovec, Mesar, Verbič Ivo in Okorn.

Pregledali in odobrili smo naročilo blaga iz Nemčije. Glede satnic smo sklenili, da vzamemo valjarje z Viča, tvrdki Rietsche pa smo pisali pismo v zadevi mehанизiranja izdelovanja satnic.

Za sejo širšega odbora smo določili dan 29. decembra 1925 ob 10 dopoldne. Na tej seji bosta tajnik in blagajnik podala svoji poročili; volili bomo delegate za Savez in obravnavali ustanovitev celjske zveze podružnic in slučajnosti. —

Seja širšega odbora dne 29. decembra 1925.

Navzočni gg.: prošt Kalan, Bukovec, Mesar, verbič Ivo, Verbič Josip, Vokač, Babnik, Šmajdek, Peterlin, Jurančič, Močnik, Okorn.

Gosp. predsednik je otvoril sejo in konstatiral sklepčnost. Tajnikovo poročilo o društvenem delovanju je bilo odobreno. — Prečitan je bil dopis tvrdke Rietsche. Odbor je sklenil, naj tajnik potuje v Biberach, da se tam izvežba v izdelovanju satnic. Obenem ga je pooblastil, da ob tej priložnosti nakupi vse potrebno orodje, kolikor ga manjka. Valjar vzame s seboj zaradi popravila. — Odločitev, ali naj društvo kupuje tudi voščine, je prepuščena načelstvu. — Blagajnikovo poročilo o stanju blagajne in blagovnega oddelka je bilo odobreno. Za delegate za Savez so bili izvoljeni gg.: Bukovec, Jurančič, Humek, Močnik, Peternel, Černej, Okorn. Savez bomo prosili, naj v bodoče pošilja vse dopise in tudi vabila za sejo naravnost na naslov društva, ki bo potem skrbelo, da bo društvo na sejah Saveza vselej zastopano. — Ustanovitev celjske zveze. Tajnik je poročal o raznih nujnih vprašanjih, ki so pereča, a jih more ugodno rešiti le lokalna organizacija. Vsled tega smo sklenili, naj se skliče za dan 21. marca 1926. I. redni letni občni zbor zveze v Celje, odnosno v Maribor. Glede kraja naj odločijo podružnice. V ta namen naj pošlje društvo vsem podružnicam okrožnico, v kateri naj jim predoči važnost krajevne organizacije, obenem pa naj jih pozove, naj same odločijo, kje naj bo to zborovanje. Tajniku se je naročilo, naj to izvede in

o tem poroča na prihodnji seji načelstva. — Občnega zbora zveze se bosta udeležila poleg gg. Jurančiča in Černeja tudi gg. Bukovec in Okorn. Na predlog g. Jurančiča je bilo sklenjeno, naj se društvo v tej zadevi obrne še do gg. Levstika, Černeja, Pečarja in do drugih, da bo rešitev vprašanja uspešna. — Slučajnosti. G. Bukovec je poročal o ustanovitvi čebelarškega muzeja in čebelarške šole. Razvila se je prav živahna debata. Odbor je sklenil, naj tajnik, preden se izvrši načrt, glede šole, o tem vnovič poroča odboru. G. predsednik je izjavil, da da za šolo na razpolago svoj čebelnjak in marjaniško telovadnico. V telovadnici bi lahko namestili postelje za čas tečajev. Tajnik je izjavil, da je pripravljen v učne namene prepustiti celotno svoje čebelarstvo, seveda s pridržkom lastninske pravice. — G. Strgar je predlagal, naj društvo napravi vlogo do poštnega ravnateljstva zaradi izpremembe določil za pošiljanje čebel po pošti ter naj se uvoz čebel prepove. — G. Peterlin je pokazal dva vzorca pitalnikov za krmljenje v medišču. — J. Okorn, tajnik.

Vsem podružnicam.

Podružnice vabimo, da naberejo čim več novih članov. Naj ne bo podružnice, ki bi v tem pogledu ne izvršila svoje dolžnosti. Oprema in oblika lista je odvisna od števila naročnikov, zato naj vsak stori svojo dolžnost, če hočemo, da bo list izhajal v dosedanji obliki in napredoval. — Drugo številko lista smo poslali samo onim članom, ki so naročnino za tekoče leto že plačali. Opozorite tudi ostale, naj store svojo dolžnost. Vsi novi naročniki dobe vse letošnje številke skupaj s tretjo številko. To povejte vsakemu novemu članu, da ne bo lista po nepotrebem reklamiral. Podružnice, ki nimajo zadosti položnic, prosimo, naj nam to sporoče. Denar za blagovni oddelk ter tudi članarino vplačujte po položnicah. Na njih označite, v kak namen ste denar poslali. — Tajnik.

*

Seja ljubljanske podružnice bo dne 10. februarja 1926 ob osmih zvečer pri Bankotu na Martinovi cesti. Po rešitvi tekočih zadev bo predavanje: Čebeline bolezni, osobito kuge, njih pojav in zatiranje, razkuževanje panjev in orodja. Predavata gg. prof. Verbič in ravnatelj Slapšak. Po predavanju debata o tem predmetu. — Vsi čebelarji ste prav uljudno povabljeni. — Odbor.

Zivalen panj je tisti, ki ima mnogo čebel.

Drobiž.

Finega medu primanjkuje v Ljubljani. Urednik bi ga lahko oddal več sto kilogramov, ker ga ljudje neprestano zanj nadlegujejo. Kdor ga kaj ima, naj se oglasi. Blago mora biti prvovrstno. Tudi po jelkovem medu povprašujejo. Ur.

Cena vosku se giblje med 30 do 35 Din za kilogram. Posebno lepega, čistega plačuje društvo tudi nekoliko dražje, mora pa biti res čiši kakor solnce. Ur.

Pozor pri nakupu pítanca! Ker imajo letos ponekod čebele pičlo medeno zalogo, bo marsikdo moral spomladi klasti. Kdor namerava kupiti pítanca, naj stokrat premisli, kje ga bo iskal. Z medom nepoznanega izvora ne smemo pítati, da ne zanesemo gnilobe v čebelnjake. Nekateri kraji ob severni meji Slovenije so od te bolezní močno okuženi, zlasti Slovenska Kraljina (Prekmurje). Medu iz teh krajev ne smemo kupovati za pítanje. Madžari so sicer mnogo govorili o napredku in zadovoljivem stanju svojega čebelarstva, sedaj pa vidimo, da so svet s tem le slepili, kajti baš v tistih pokrajinah, ki so pripadale prej Madžarski, je največ gnilobe. Treba bo dolgotrajnega boja, da zatremo to bolezen. Ur.

Prírezavanje enega krila matíci je v Ameriki splošno v navadi. S tem dosežajo, da pade matica na tla, kadar gre z rojem iz panja, roj se pa čez čas sam od sebe vrne v panj. V angleškem čebelarstvu piše nekdo, da prírezavanje kril matice nič bolj ne boli nego človeka, ki si da striči lase, saj v krilih ni živcev. Za čebelarja, ki ima čebeljak v bližini visokih dreves, je prírezavanje kril izredno važno. Dr. Zaiss.

Čebele in potres na novega leta dan. Kmalu po potresu sem se podal v uljnak, da pogledam, kaj je s čebelami. V vseh panjih je močno šumelo, v nekaterih bolj, v drugih manj. Glas čebel je bil oster, razsrjen. Dasi je bilo zunaj precej hladno, sem opazil, ko sem prižgal vžigalico, da so posamezne čebele prihajale iz panjev. V enem panju so imele čebele žrelo popolnoma zasedeno ter so se — prašile približno s takim šumom, kakor kak posebno živahen panj, ki koncem marca začne prisedati. Razburjenje v panjih je bilo tako dolgotrajno, da se čebele niso popolnoma umirile niti do enajstih ponoči, ko sem v drugič prisluškaval. Ur.

Gorenjski prekupci z medom so začeli na debelo kupovati slavonski in banaški med ter mešati z domačim in prodajati kot domačo robo. Prav solidna ni te vrste kupčija. Mesto da kupujejo tuj med od raznih banaških in slavonskih barantačev, naj se raje obračajo,

če že ne morejo nikjer dobiti domačega medu, na Centralno pčelarsko zadrugo v Zagrebu, ki lahko postreže z dobrim blagom. Pa saj »gliha vkup štriha« — prekupci k prekupcem. Ur.

Voska iz gnilobnih panjev ne kaže uporabljati za izdelovanje satnic. Sicer si ne moremo misliti, da bi ostal tros te nevarne bolezni za življenje sposoben celo potem, ko je bil z voskom vred prekuhan v vreli vodi, toda zaradi varnosti in da si ne bomo imeli česa očitati, ga prodajmo raje svečarjem. Izgube itak ne bomo imeli. Ur.

Ni vsak pokrit matičnik zaležen in v njem živa matična zalega. Marsikateri izredno lep matičnik smo že dobili, ki je bil gluha, pa tudi mnogokrat se nam je pripetilo, da je bila matična zalega v matičniku že mrtva takrat, ko smo jo dodajali kakemu panju. Zato je treba pri dodajanju matičnikov pozornosti in pravočasne kontrole, če se je matica kritičnega dne tudi v resnici izlegla. Ur.

Napovejmo boj uničevalcem cvetja! Na ljubljanskem trgu vidimo dan na dan cele vozove vrbovih vejic z mačicami. Uničevanje te za čebelarstvo prevažne rastline se tako širi in je tako obilno, da moramo misliti, kaj bomo ukrenili zaradi škode, ki grozi čebelarstvu. Vse izložbe ljubljanskih vrtnarjev so zatlačene z venci iz samih vrbovih mačic, cela naročja tega blaga vlačijo ženske s trga domov. Pa to ni še vse, pride sušec mesec, ljubljanske šole in zavodi bodo nagnale jate otrok v Mestni log in druge kraje ljubljanske okolice. Otroci se bodo vračali od izprehoda z velikanskimi šopki zvončkov, trobentic, vetrnic, tulipanov in drugega cvetja. Ni nam do tega, da bi jemali otrokom veselje do cvetlic, toda vse do neke mere. Učitelji in učiteljice naj skrbe, da veselje otrok do cvetlic ostane v pravih mejah in da se ne prevrže v pustošenje. Mislimo, da bodo imele otroške oči nad 20, 30 cvetlicami veselja prav toliko, kakor nad tisočeriimi. Treba, da osrednje društvo in pa ljubljanska podružnica nastopita z vso odločnostjo za varstvo rastlinja, ki je za čebelarstvo važno. Ljubljanske pašne razmere so že same na sebi prav revne, pa bodo še bolj, če se ne bomo zganili. Pojdimo do vlade in do šolskega sveta z našimi pri- tožbami. Ur.

Predpustne misli. O dresuri čebel razpravlja v 12. številki lanskega čebelarskega časopisa za češke Nemce znani čebelarski strokovnjak T. Weipl. Med drugim omenja sicer neverjeten, toda resničen (?) slučaj, da je dekan Müller v Odenbachu v Nemčiji leta

1861. zdresiral — sršene tako, da so na njegov žvižg prišumeli iz bližnjega gnezda v sobo, kjer jim je potem nudil medu in sladkorja. Dekanu so se dali tudi gladiti — — —

Za pustne dni so take vesti prav prilične. Navsezadnje pa ta pripovedka o sršenih ni tako neverjetna, saj pozna urednik Čebelo, ki opravlja celo županske posle! V življenju vidimo dosti trotov v fraku in cilindru, ki se zabavajo na tuje stroške po barih in veselnicah. Že pred 30 leti sem čul o Sršenu, ki je bil v Celju steber socialnega reda, vnet mestni stražnik, ki je imel posebno piko na Slovence, čeprav je bil sam rojen v poštenem slovenskem panju in se je šele pozneje — recimo zaradi večjega ugleda — začel pisati za Sehrschöna. Toda pravega sršena, z rumenočrnim zadkom, ki bi na vsak žvižg ubogal — ne, takega pa še nisem videl, to se pravi, odkar so morali zapustiti slovensko zemljo razni ka-ka gospodje.

Z narodnogospodarskega stališča bi pa ne bilo brez pomena, če bi se komu res posrečilo dresirati čebele, trote, ose, murne in druge take živalce, da bi znale plesati šimi, fokstrot, igrati na orglice, dromlje, frčati skozi obročke, delati kozolce, da ne pozabimo raznih modernih kulturnih pridobitev: pendrekov, boksa in nogobrca — — Upajmo, da to že še pride. Doba »iznajdb« in »odkritij« bo v čebelarstvu kmalu za nami, dlačice na čebeli so že vse preštete — — kaj naj novodobni čebelarji potem počenjajo, Potrpimo malo, pa bomo videli, da bo sčasoma zdresirano vse, kar se suče okoli čebel.

Mislimo, da nam teh nespodobnih besed nihče ne bo zameril, saj so zapisane pod vplivom bližajočih se pustnih dni. Zaradi njih si nikomur ni treba glave beliti. Res je, da ne spadajo v »Čebelarja«, toda urednik se mora ozirati tudi na tiste bralce, ki so mu nedavno pisali, da ni list za nič, ker ni v njem ničesar za razvedrilo. To naziranje je potrdil tudi urednikov t r e k o v č e k i »Figla«, ki je zadnjič izjavil, da je »Čebelar« pod vsako kritiko, ker ni v njem »špasnih reči« — — —

Ker so se oglasili s svojimi zahtevami še nekateri čebelarji športniki, si bo uredništvo vendarle moralo omisliti knjižnico za posebne

¹ Gorenjska beseda, izvedena iz gorenjske številne oblike treki z obrazilom ovec, ovček. Trekovček je tretji roj. Pleteršnikov slovar piše tretjevec, slovnično prevedeno iz trekovec. Takisto je gorenjska beseda drujec namesto drugec. Oba izraza kažeta, da nam je iskati izvor čebelarstva na Gorenjskem.

»stroke« in upa, da bo potem moglo postreči s priznanimi kolofoktarijami. Skrbelo bo, da bo list prinašal čtivo, ki bo vsakogar zadovoljilo. Navsezadnje bi bilo umestno, da bi se urednik brigal tudi za velečislane boljše polovice naših čebelarjev in jim postregel s kuharskimi recepti. Ali bi ne bilo prav, da bi se udeležil kuharskega tečaja v slovitom hotelu »Pri treh klobasicah«? Sploh mora urednik vse znati, za vse prav pisati.

Če pojde po sreči, bo začel »Čebelar« v kratkem objavljati znamenit roman izpod urednikovega peresa »S točilom in cedilom« (izredno privlačen, 63 umorov zaradi strokovnih preprirov!). Upamo, da bodo z njim zadovoljni zlasti tisti čebelarji, ki so siti samega strokovnega čtiva. Objavljamo, da ima urednik v hiši magistra za radio-postaje. Torej, če želi kdo pouka — — —?!

Napisal bi še kaj, n. pr. o sušenju ledu v kozolcu ali o kuhanju maže za pode, lahko tudi o odiranju kurje pike ali pa o tem, kako spoznamo slabo čevljarско smolo — pa je začelo iz naše kuhinje strahovito dišati — — — Moram pogledati, če je že zavrelo mleko, ki sem ga pristavil k ognju pred dvema urama. Prosim, ne zamerite, je moj prvi kuharski poizkus.

Kuha voščin v manjši množini (nekoliko kilogramov) se ne izplača, zato je bolje, da jih zbiramo in spravljamo dve, tri leta in jih kuhamo šele takrat, kadar jih je vsaj za en kotel. Voščine postavimo spomladi na sonce, da se dobro presuše in da jih toplo sonce toliko razgreje, da jih lahko stisnemo v trde kepe. Maja ali pa junija meseca postavimo kepe vnovič na sonce, ki je sedaj že toliko vroče, da se vosek omehča. Takrat kepe pregnemo in stisnemo še bolj ter jih potem spravimo v kakí posodi, ki se dobro zapira. Od meseca do meseca pogledjmo kepe, če jih ni zvrha napadel molj. Moljave denimo za dva dni pod vodo, jih osušimo na solncu in spravimo. Take kepe je mogoče ohraniti na leta.
Ur.

Ameriški izvoz medu je od leta do leta večji. Same Zedinjene države so izvozile od 1. julija 1924. do 30. junija 1925. l. okroglo 2,800.000 kg. Največ medu je pokupila Nemčija, namreč 1,160.000 kg, potem Velika Britanija 1,080.000 kg, nato pa Nizozemska. Evropci ne morejo konkurirati z Američani, ki ponujajo med po slepih cenah. Amerika bo zadržala evropske čebelarje, banaški in hrvaški med — pa slovenske...
Ur.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-ž. panj na 9 satnikov najnovejšega sestava, kompleten z vsemi pritliklinami (s pripravo za prevažanje)	325	—
Isti na 10 satnikov, najnovejši in najpreciznejši izdelek	350	—
Baloni za 1 liter Din 8—, z odprtim podstavkom vred	16	—
Baloni z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Čistilnik za med z dvojnim sitom, iz zelo močne pločevine, emailiran	130	—
(Kupljen obenem s točilom samo 100 Din.)		
Deska za pritrjevanje satnic	6	—
Doza za 25 kg medu, iz fine pločevine	40	—
Doza, leseni obod, za pošiljanje po železnici	12	—
Garnitura za vdolavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kapa, čebelarska, za odpiranje (s tkanino)	45	—
Kolesce za vtiranje žice	20	—
Kozica, zaklopna, za odlaganje satnikov s čebelami	28	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 2 do 13 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
Mreža, žična, za okna (pocinkana), kvadratni meter	46	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Okrvirčki za A.-ž. panje (nezbiti), za komad	1	75
Pitalnik za A.-ž. panj iz bele pločevine	18	—
Posode za med, pločevinaste, à 4 kg	16	—
Iste za 55 kg	200	—
Posoda, glej doza za 25 kg	40	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Posoda za čiščenje medu, z dvojnimi sitom	130	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	8	50
Razstojišča, pločevinasta, namesto kvačič za 9 ali 10 satnikov	2	—
Rešetka, matična, močna (domačega fabrikata) za 1 panj	15	—
Rešetka, matična, šibkejša, nebrušena, za m ²	94	—
Sipalnik, lesen, za A.-ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu (pločevinasto)	20	—
Stiskalnice za umetno satje	1000	—
Strgulja za snaženje A.-ž. panjev	10	—
Šablona, jeklena, in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačič)	20	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
Šilo za vrtnanje luknjic	3	—
Točilo za med, najnovejšega sestava, pločevinasto, za 3 satnike 27×41 cm in email.	1120	—
Točilo za med z bronastim okriljem in emailirano	1220	—
Točilo s čistilnikom, samo 100 Din več.	—	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic	50	—
Topilniki za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	—	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
Žica, v klobčiču, dkg	—	50
Kovinski deli za A.-ž. panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1-25	7	50
b) 2 nosilca za matično rešetko à Din 1-50	3	—
c) 2 tečaja za vratca à Din 1-75	3	50
d) 4 tečaji za brade à Din —50	2	—
e) 2 mreži za okenca à Din 4-50	9	—
f) 4 zapahi za okenca à Din —75	3	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —25	—	50
h) ¼ kg kvačič	5	—
i) 1 kljukica za vratca	—	50
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	15	—

GOSPODARSKE KNJIGE

Janša, Nauk o čebelarstvu

Tretja izdaja. Priredil Francišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Žnideršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24.—.

Humek, Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvnimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—.

Slovenska kuharica.

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvnimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vezana Din 220.—.

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta prir. M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. 30 Din.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal dr. Franc Dolšak. Din 40.—.

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32.—, vezana Din 48.—.

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. 20 D.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbuje. Z 22 slikami in 2 barvnimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12.—.

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezano Din 100.—.

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vez. Din 30.—.

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30.—.

Zemljepisni atlas

kraljevine SHS. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—.

Slovinci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60.—.

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48.—.

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30.—.

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani